

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

ODESSA MERDİVENLERİNDEN GEZİ PARKI'NA POTEMKİN ZIRHLISI

2 DALDA EN İYİ ÖZGÜN SENARYO
OSCAR® ÖDÜLLÜ 2013 EN İYİ YARDIMCI ERKEK OYUNCU

JAMIE CHRISTOPH LEONARDO KERRY and SAMUEL L.
FOXX WALTZ DiCAPRIO WASHINGTON JACKSON

ZİNCİRSİZ DJANGO

UNCHAINED

YAZAN VE YÖNETEN
**QUENTIN
TARANTINO**

ŞİMDİ **DVD** **VE DVD** **'DE!**

tiglon

© 2013 kitap ve tarama Sony Pictures Home Entertainment Inc. Tüm hakları saklıdır.

DİRENİŞİN “Ç” HALİ

SEVGİLİ BAŞBAKANIMIZ RECEP TAYYİP ERDOĞAN, SARF ETTİĞİ HER CÜMLEYLE GEZİ PARKI DİRENİŞİ’NİN ‘İLHAM VERİCİ’ ATEŞİNE ODUN ATIP ONU DAHA GÜÇLENDİRDİĞİ YETMEZMİŞ GİBİ, SONSUZA KADAR UNUTAMAYACAĞIMIZ VE ÇARÇABUK BENİMSEDİĞİMİZ BİR DE ‘KİMLİK’

kazandırdı biz direnişçilere: ‘Çapulcular’. Bu kimlik öylesine hızlı bir şekilde bünyemize nüfuz etti ki, oradan ürettiklerimizle daha da güçlendik, daha da kararlı bir biçimde direnişimize devam ettik. Yılgınlığı kötü bir alışkanlık haline getirmiş kitlelerin ayağa kalkmasında değilse de, ayakta kalmasında büyük rol oynadı direnişin “Ç” hali. Türkiye insanının, mizahla kurduğu ilişkinin ne kadar güçlü olduğunu da bir kez daha gösterme fırsatı verdi, mizahçıları zorlayacak oranda hem de...

İstanbul’da durulur gibi olan biber gazı bombardımanına karşılık, özellikle Ankara’da her gün daha da yoğunlaşan polis şiddetiye çapulcuları sindirmeye yetmedi, yetmeyeceği de aşikar. Öncelikle ve özellikle 1990 sonrası doğumlu gençlerin direnişi, Toplumsal Mücadeleler Ansiklopedisi’ne ‘2013 Kuşağı’nı yerleştirecek gibi görünüyor. Onların iki kuşaktır (33 yıl) diplere itilmiş ağabeyleri/ablalarına sunduklarıysa paha biçilemez. Demokratik bir ülkenin olmazsa olmazlarından ‘itiraz etme’ hakkını hatırlattılar önceki kuşaklara; onaylamadığınız kararlara karşı sesinizi yükseltebilirsiniz mesajını verdiler; korkuyla yaşayıp hayatı tüketmenin bedbahtlığını silip attılar adeta. Ve bu gençlerin her biri de direnişin “Ç” halini özümseyip aydınlattılar çevrelerini...

Şimdi de Taksim Gezi Parkı’na uzanalım ve gene aynı genç

kuşağın ‘yönetiminde’ dayanışmanın hasını yaşatan parktaki kitlenin ruh halini deşifre etmeye çalışalım. Evet, öfkeli bir kalabalık var orada, kendilerine sorulmadan alınan kararları verenlere karşı öfkeli. Ancak bu öfke, bir yandan da onların aynı bünye içinde var olabilmelerinin önünü açıyor. Türkiye insanının neredeyse bütün renklerini barındıran bu kitle, paranın egemen olmadığı bir dünyanın küçük ölçekte bir yansıması gibi. Her şeyin ve herkesin ‘parayla ölçüldüğü’ bugünün Türkiye’sinde bunu becerebilmekse bir ütopyanın gerçekleşebileceğini işaret ediyor. Distopyaları elinin tersiyle iten gençlik, alabildiğine ‘romantik’ bir hareketi ete kemiğe büründürüyor kararlı tavriyla. Polis şiddetine gösterdiği tepkiyi ‘postal beklentisi’ne de gösteriyor, ‘anlaşılma’ isteğini haykırıyor tüm gücüyle. Şimdilik ‘idare’nin kulak vermediği bu çılgınlığı bütün Türkiye’nin, hatta bütün dünyanın duyduğunu bilmekse bizi rahatlatıyor, geleceğe umutla bakmamızın önünü açıyor...

Arka Pencere’ciler olarak, bu sayıyı yapmak bizim için çok zor oldu, bir ara mümkün olmadığını bile düşündük. Binbir türlü duyguyu aynı anda yaşarken, bir yandan da dergimizi daim kılmak gibi bir sorumluluğumuz vardı oysa. Yapacaktık da, nasıl yapacaktık, onu kestiremiyorduk. En nihayetinde, 189. sayımızın bir tür “Direniş Özel Sayısı” olmasına karar verdik, çok da nasıl olacağını bil(e)meden. Ve karşınıza, özellikle ‘2013 Kuşağı’nın verdiği ilhamla çıkıyoruz. Tabii ki bazı köşelerimize bunu yansıtamadık, ama yansıtabildiklerimizle çorbaya bir tutam tuz atabildiğimizi umuyoruz.

SİYAD’ın (Sinema Yazarları Derneği) basın duyurusunda dile getirildiği gibi, biz de “Çok sevdiğimiz bir filmin içindeyiz” ve bu film hiç bitmesin istiyoruz! Ve ‘Çapulcu Kuşağı’nın ortak bir bilinçle yönettiği bu başyapıtı ayakta alkışlıyoruz...

GİZLİ TEŞKİLAT

(NORTH BY NORTHWEST, 1959)

YAYIN KURULU BİLGEHAN ARAS bilgehanaras76@gmail.com OKAN ARPAC oarpac@gmail.com BURAK GÖRAL burgoral@yahoo.com

MURAT ÖZER cinemozer@gmail.com BURÇİN S. YALÇIN burcyalc@hotmail.com **GÖRSEL YÖNETMEN** BİLGEHAN ARAS

LOGO TASARIM ERKUT TERLİKSİZ **HTML UYGULAMA** BAŞAR UĞUR **KATKIDA BULUNANLAR** TUNCA ARSLAN, OLAN ÖZYURT, ALİ ULVİ UYANIK, JANET BARİS,

İLHAN YURTSEVER, KAAAN KARŞAN, GÜLCİN KAYA, MÜJDE IŞIL, ERMAN ATA UNGU, ŞERDAR KÖKÇEOĞLU **REKLAM İLETİŞİM** EMEL GÖRAL emel.goral@hotmail.com

6 ÇOK BİLEN ADAM

Bilinmeze Doğru: Star Trek (Star Trek Into Darkness); Benim Çocuğum; Babadan Oğula (The Place Beyond The Pines); Paranoyak (La Senda); İntikam Kurşunu (Bullet To The Head); Saksı Olmanın Faydaları (The Perks Of Being A Wallflower); Arkadaşım Max; Sarı Siyah.

23 KAPRI YILDIZI

Arka Pencere yazarlarının film değerlendirme yıldızları...

24 TRENDEKİ YABANCI

Tunca Arslan, Gezi Parkı Direnişi'ne farklı bir pencereden bakıyor, üstadımız Onat Kutlar'ı da saygıyla hatırlayarak...

26 AŞKTAN DA ÜSTÜN

Eisenstein'dan 'direniş'in abecesi: "Potemkin Zırhlısı" (Bronenosets Potyomkin)... Burçin S. Yalçın imzasıyla.

28 ÖLÜM KARARI

'Direniş' dendiğinde, beynimizin bir köşesinden sokaklara akan 11 filmi derledik... Erman Ata Uncu imzasıyla.

32 AİLE OYUNU

No; Gözetleme Kulesi.

34 GENÇ VE MASUM

'Çapulcular'ın henüz bitmemiş direniş filmi: "Gezi Parkı Direnişi"... Serdar Kökçeoğlu imzasıyla.

36 SAPIK

'Direniş'ten yansıyanlar... Olkan Özyurt imzasıyla.

Ev
ÇA

Everyday I'm
PULING!

STAR TREK: BİLİNMEZE DOĞRU

ORJİNAL ADI Star Trek Into
Darkness

YÖNETMEN J.J. Abrams

OYUNCULAR Chris Pine,

Zachary Quinto, Zoe Saldana,

Karl Urban, Simon Pegg, John Cho,

Benedict Cumberbatch,

Anton Yelchin, Bruce Greenwood,

Peter Weller, Alice Eve

YAPIM 2013 ABD

SÜRE 132 dk.

DAĞITIM UIP

**DÖRT YIL ARADAN
SONRA GELEN "STAR
TREK: BİLİNMEZE
DOĞRU"DA, ATILGAN
EKİBİ, BİR TÜR BÜYÜME
SINAVINDAN GEÇİYOR.
BU FİLM, KIRK İLE
SPOCK ARASINDAKİ
KALBİ BAĞI SINIYOR.**

UZAY YOLU" (STAR TREK) İLE TANIŞMAMIZIN ÜZERİNDEN 47 YIL GEÇTİ. BİRİ ANİMASYON 6 DİZİ VE BU HAFTA SONUNCUSU GÖSTERİME GİREN 12 SİNEMA FİLMİ BOYUNCA BİRİKEN BİLGİ DEV BOYUTLARDA. STAR TREK BİR GÖRÜNGÜ, BİR KURUM,

bir holding... Milyonlarca hayranı olan bir evren!

Web sitesinin 'database' bölümüne girdiğinizde, on alt başlık altında toplanmış ve sıfırdan yaratılmış binlerce karakter ile yüzlerce yaratık tipi, açık-kapalı mekan, uzay gemisi/ aracına dair verilere ulaşacaksınız. Bugün kullandığımız yüksek teknolojiye dair bazı bilgilerin önce, Gene Roddenberry'in (1921-1991) yarattığı "Star Trek"te karşımıza çıktığını fark edeceksiniz. Peki, Klingon halkına dair bir dilin de oluşturulduğu bu kültürel-sanatsal yaratının ilham kaynaklarını nasıl açıklayacağız?

İlham kaynağı, belki, 1902'de, "Ay'a Yolculuk" (Le Voyage Dans La Lune) ile yüzbinlerce kilometre öteye yolculuğa çıkan ilk sanatçı olan, düşlerin ve bilimkurgu sinemasının babası Georges Méliès (1861 – 1938)... Belki de, yazar / biyokimyacı, ilk "Star Trek" sinema filminin danışmanı Isaac Asimov'un şu kuramı: Hiperuzayda, o ne uzay ne de zaman, ne madde ne de enerji, ne bir şey ne de hiçbir şey olan hayal edilemez bölgede, insan tüm galaksiyi, zamanın birbiri ardına gelen iki anı arasında kat edebilir!

Kuşkusuz, yeni yaşam formlarını, galaksiler, gezegenler, yıldızlar, bulutsular, göktaşları, kuyruklu yıldızlar, gaz bulutları, kara delikler, solucan delikleri, ürkütücü karanlığın içinden belirveren ışıklar / renklilik boyunca, dünyadaki uluslararası ve evrendeki uygarlıklar arası kadrosuyla keşfe çıkan Atılğan gemisinin serüvenlerinin, Evren'e bakış açımızı değiştirip geliştirmesi az şey değil. Mesela Atılğan olmasa, uzayın elastikiyetinden yararlanan ve eğme-bükme anlamında kullanılan 'warp hızı'na, çekim alanına giren ne varsa yutan kara deliklere, varsayımsal uzay boşlukları solucan deliklerine bu denli ilgi duyabilir miydik?

J.J. Abrams, işte bu mirası 2009'da devralıp, serüvenin başlangıcına, 23. yüzyıldaki Kaptan

James T. Kirk (Pine) ile Vulcan gezegeninden ikinci kaptan Spock'un (Quinto) çocukluk ve gençliklerine döndü. Tabii, içgüdüleri ve bitmek bilmeyen heyecanı ile hareket edip kararlar veren Kirk ile yarı insan olduğu halde saf mantıktan ayrılmamaya çalışan Spock, bu hep çatışan ama 'bir elmanın iki yarısı olan iki adam' arasında denge unsuru olan asi ruhlu Dr. McCoy'u da (Urban) ihmal etmeden!

Müthiş mucit, İskoç aksanlı mühendis Scotty'nin, iletişim subayı Nyota Uhura'nın, kaptan köşkünün bir numaralı dümencisi Hikaru Sulu'nun da genç hallerine ilk görevlerinde tanık olduğumuz 11. film olan "Star Trek", makyaj dalında Oscar ödülü kazanmıştı.

Dört yıl aradan sonra gelen "Star Trek: Bilinmeze Doğru"da (Star Trek Into Darkness), Atılğan ekibi, bir tür büyüme / olgunlaşma sınavından geçiyor. Bu, Atılğan'ın tamamıyla yok olma tehdidi içinde, özellikle Kirk ile Spock arasındaki kalbi bağın dayanıklılığının, ikisini de ölümün sınırına getiren tehlikeyle sınandığı, yazılabilecek en dramatik öykü. Pahalı yapımların yazarları Roberto Orci & Alex Kurtzman ikilisine, Abrams'ın "Lost" ekibinden Damon Lindelof'un eklenmesiyle, olağanüstü çarpıcı aksiyon yapısı, bağlılık, görev bilinci, sadakat, ahlaki sağlamlık gibi temaların köklerine bağlanırken, asıl çatışma karşıdaki karanlık bölgede gerçekleştirilmiş.

"Sherlock" dizisinin modernize edilmiş ana karakterindeki başarısıyla dikkatleri çekse de, sinemayla ilgilenenlerin örneğin "Köstebek"ten (Tinker Tailor Soldier Spy) anımsayabileceği İngiliz Benedict Cumberbatch'ın, yüzde yüz nüfuz ettiği Khan karakteri ürkünç bir geleceği işaret ediyor... Çünkü Atılğan bir keşif-araştırma gemisi olsa da, ekip, her yeni hikayede barıştan uzağa savrulup, adalet ya da güç için meydan okuyan türlerle savaşmak zorunda kalıyor.

Önce filo mensubu John Harrison olduğunu sandığımız, aslında, karşımıza ikinci sinema filmi "Uzay Yolu II: Khan'ın Gazabı"nda (Star Trek:

ÇOK BİLEN ADAM

THE MAN WHO KNEW TOO MUCH (1934)

İNGİLİZ BENEDICT CUMBERBATCH'IN, YÜZDE YÜZ NÜFUZ ETTİĞİ KHAN ÜRKÜNCÜ BİR GELECEĞİ İŞARET EDİYOR. ÇÜNKÜ ATILGAN KEŞİF GEMİSİ OLSA DA, BARIŞTAN UZAĞA SAVRULUYOR.

The Wrath Of Khan) çıkan, yani aslında genç Atılgan ekibinin ileride tekrar karşılaşacağı, her yönüyle çok güçlü bir savaşçı olan Khan, üç yüz yıl öncesinden getirilmiş... Kirk gibi de 'duygusal' olabilen bir komutan. Karmaşık ve büyüleyici bir karakter... Bir terörist (mi)? Yıldız Filosu'nu savaşçı ırk Klingonlarla çatışmanın eşiğine getirecek fitili ateşleyen Khan mı terörist, yoksa gizli silahlanma projesiyle erk sarhoşluğuna kapılmış başka bir hain mi?

Khan'ın temsil ettiği kaosu, günümüzdeki karmaşık terör yumağıyla koşutluklar kurularak oluşturulduğunu düşünebiliriz. Diğer taraftan da, "Star Trek", 'şimdilik' henüz başka canlılarla karşılaşmamış insanlar tarafından üretildiği için, karanlık bölgede de insani özü, yani umudu ve iyiliği arayıp buluyor.

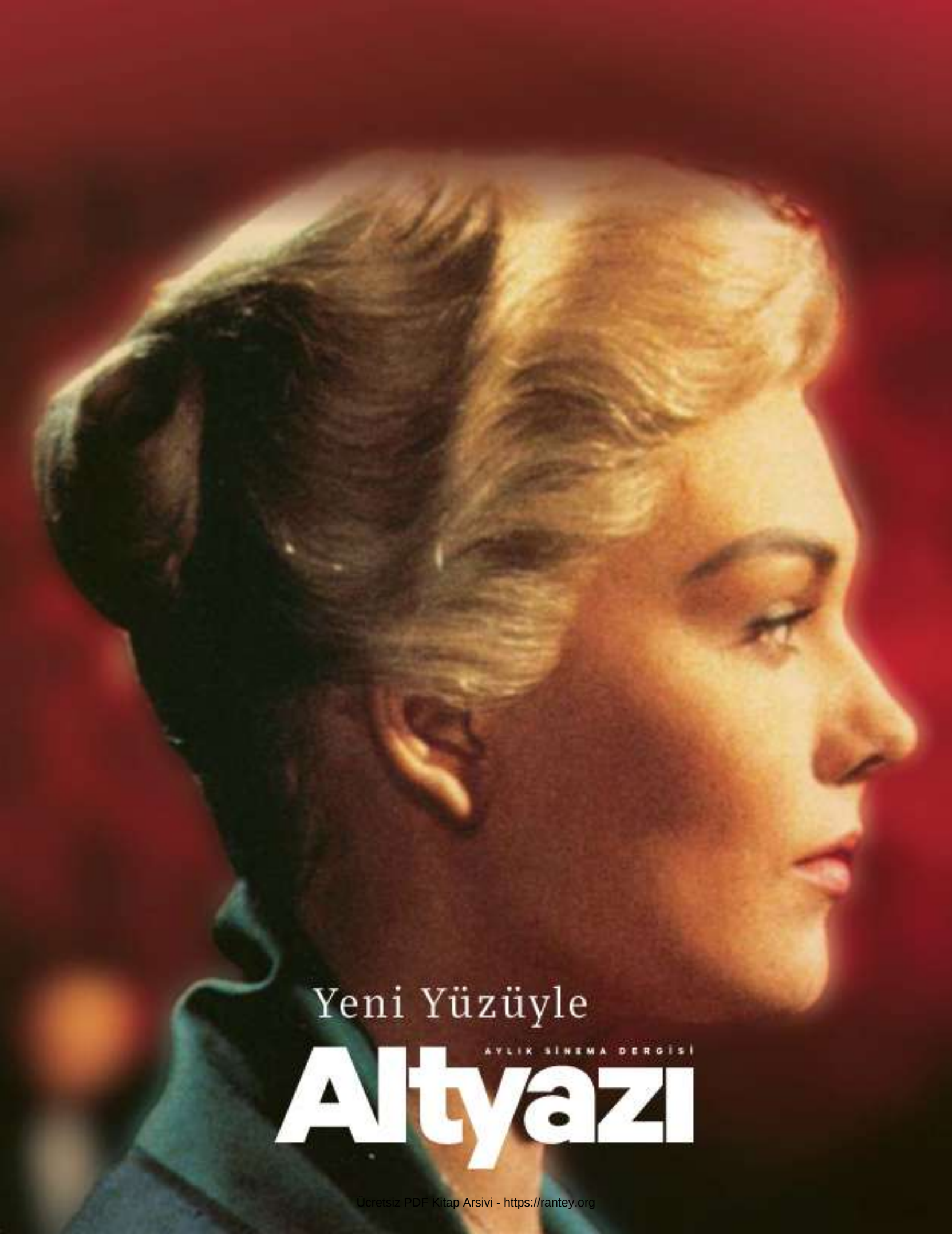
Tekniğe baktığımızda ise, Abrams, görüntü yönetmeni Dan Mindel ile birlikte, bir kez daha, görüntü etkilerinin kullanıldığı tüm planlarda, şaşırtıcı bir 'doğal ışıklandırma'ya ulaşıp gerçekliği en üst seviyeye taşımış. Yıllar içinde gelişen teknolojilerini "Star Trek" filmlerinden takip edebileceğimiz, serinin görsel mimarisindeki iki firma, görsel etkilerde başı çeken ILM ile farklı kamera ve merceklerin kullanıldığı Panavision'a, bu kez, IMAX ve 3D teknolojisi eklenmiş. Sonucun, bugün itibarıyla sinemanın ulaştığı zirve olduğunu söyleyebiliriz.

Bilime ilham vermiş serinin bu filminde, Lawrence Livermore National Laboratory'de çekim yapılması.

'Son saniye' heyecanlarına biraz 'ucuzca' başvurulmuş olması.

Yeni Yüzüyle

AYLIK SINEMA DERGİSİ

Altyazı

BENİM ÇOCUĞUM

★★★★

YÖNETMEN Can Candan

UYUNCULAR Ömer Ceylan,

Şule Ceylan, Günseli Dum,

Pınar Özer, Sema Yakar,

Nilgöl Yalçınoğlu, Zeki Yalçınoğlu

YAPIM 2013 Türkiye

SÜRE 82 dk.

DAĞITIM M3 (Surela Film)

**“BENİM ÇOCUĞUM”,
MECLİSTE DE, SOKAKTA DA,
DİRENİŞTE DE KARŞIMIZA
RENGARENK BAYRAKLARI
İLE ÇIKAN LGBT BİREYLERİN
DÜNYASINA DAVET EDİYOR
SEYİRCİYİ. AMA FİLMDE
ONLARI DEĞİL, DAHA ZİYADE
AİLELERİNİ DİNLİYORUZ.**

TÜRKİYE’NİN BATISINDA BELKİ 70’Lİ YILLARDAN BERİ İLK KEZ GÖRDÜĞÜMÜZ BİR UYANIŞ SÖZ KONUSU. TARİHE NOT düşmek gerekirse, 31 Mayıs 2013 günü ateşlenen fitil dalga dalga yurt sathına yayıldı, haklı protestolar eşi benzeri görülmemiş bir direnişe, başkaldırıya, özgürlük hareketine dönüştü. Ülkenin doğusu belki 30 yıldır zaten ayakta, devletle çatışma ve özgürlük arayışı hep vardı ancak ateş batıya da düştüğünde bu arayışın, direncin, başkaldırının, kısacası ‘özgürlüğün’ her an her yerde herkese lazım olduğunu gördük. İşte tam da böyle heyecan verici bir dönemde, mevzuyla tamamen örtüşen bir film (daha doğrusu belgesel) vizyona giriyor.

Aylardır ortalıkta dolaşan, özel gösterimleri yapılan, geçen nisan da beşi CHP biri AKP’den olmak üzere 6 milletvekilinin de izlediği “Benim Çocuğum”, mecliste de, sokakta da, direnişte de karşımıza rengarenk bayraklarıyla çıkan LGBT (lezbiyen-gay-biseksüel-transgender sözcüklerinin baş harfleri) bireylerin dünyasına davet ediyor seyirciyi. Ama filmde onları değil, daha ziyade ailelerini dinliyoruz. Farklı cinsel yönelimlerin anne-babalar üzerinde nasıl etkiler yarattığını ilk ağızdan öğreniyoruz.

2008 yılında LİSTAG (LGBT Aileleri İstanbul Grubu) adı altında bir araya gelen ebeveynler, bu belgeselin baş aktörleri... Film ilk yarısını tamamen röportaj-sohbet formunda çekilmiş anlatımlara ayırıyor. Çocukları LGBT birey olan ebeveynler, gerçek isimlerini kullanarak, saklanıp gizlenmeden yaşadıkları deneyimi kronolojik sırayla beyazperdede dile getiriyorlar. Heteroseksüellik dışında kalan yönelimlere ‘malum’ tepkiler gösteren bu aileler, çocuklarının durumunu öğrendikleri andan itibaren afallıyorlar önce. Ancak yıllar içerisinde bilgi edinip bilinçlendikçe, LGBT yönelimlerin de gayet ‘normal’ olduğunu kavrayarak, insanı (evladını) olduğu gibi kabul etme yolunu

seçiyorlar. Yetmiyor, bu konuda bilinçsiz olan toplumu aydınlatma ve deneyimlerini paylaşma amacıyla grup oluşturup, aktivist hale geliyorlar. İkinci yarıda ise anlatımların yerini, belge görüntüler alıyor. O ailelerin çocuklarıyla da tanışıyoruz. Aralarda ise LİSTAG’ın çalışma grubuna dahil olup, neler yaptıklarını, nasıl sokaklara dökülüp gururla bu mücadeleyi verdiklerini izliyoruz.

Film elbette, zaten LGBT birey olanlar için değil. Daha çok konuya korkuyla bakan, bu yaşam biçimini aşağılayarak ‘küfür’e dönüştürebilen, ‘öteki’ olmak ve empati kurup onu anlamak yerine yok saymayı hatta ‘tedavi etmeyi’ düşünen heteroseksüeller için yapılmış gibi duruyor. Durumu heteroların gözünden, onların deneyimlerine başvurarak tane tane anlatan ve kısaca ‘onlar da insan’ sonucuna

varan, bu yönüyle önem taşıyan bir yapıt. Yoksa zaten LGBT bireylerin bu filminden öğrenecekleri yeni bir şey yok. Özetle “Benim Çocuğum” için bir ‘heteroseksüel filmi’ de diyebiliriz.

2013 Mayıs ayı sonlarında, LGBT’lerin sorunlarını araştırmaya yönelik Binnaz Toprak’ın meclise sunduğu önerge; Ertuğrul Kürkçü’nün çok önemli sözlerle konunun altını çizmesine rağmen, AKP’den Türkan Dağoğlu’nun bildik dinî argümanlarla karşı çıkması üzerine oylama sonucu meclis tarafından reddedildi. Bu elbette LGBT bireyleri yıldırmayacak, her geçen gün daha da ‘görünür’ hale gelecekler ve mücadelelerini azimle sürdürecekler. Bu film de onların mücadelesinde bir kilometre taşı aslında. Geniş kitlelere kim olduklarını, nasıl olduklarını, ne hissettiklerini kendileri değil, halktan-sıradan insanlar

diyebileceğimiz anne-babaları anlatıyor zira.

Gerçi filmdeki anne-babalar, daha çok kentsoylu, iyi eğitim almış, üst-orta sınıf heteroseksüeller; doktorlarla, psikiyatristlerle, uzmanlarla görüştüklerinde aldıkları ‘bilimsel’ cevaplar karşısında iknaya açıklar. Aralarında ‘halk’tan bir örnek var sadece. Kaldı ki Türkiye toplumunun asıl çoğunluğunu bu tekil örneğin oluşturduğunu düşünebiliriz. Olsun, neticede omuz omuza oldukça, birbirimizi dinleyip anlamaya çalıştıkça ve en önemlisi ‘yalnız olmadığımızı’ fark ettikçe, direnir mücadele ettikçe aşılmayacak hangi engel var ki?

#direngeziparki ve ‘çapulung’ eylemleri ‘empati’yi artırmışken, bundan iyi vizyon tarihi olamazdı.

TV’lerde ‘izlenebilir’ bir saatte gösterim şansının az olması... O yüzden sinemada kaçırmamalı.

FİLM, ZATEN LGBT BİREY OLANLAR İÇİN DEĞİL. KONUYA KORKUYLA BAKAN, EMPATİ KURMAK YERİNE ‘TEDAVİ ETMEYİ’ DÜŞÜNEN HETEROSEKSÜELLER İÇİN YAPILMIŞ GİBİ.

BABADAN OĞULA

ORJİNAL ADI The Place
Beyond The Pines

YÖNETMEN Derek Cianfrance

UYUNCULAR Ryan Gosling,

Eva Mendes, Bradley Cooper,

Ray Liotta, Mahershala Ali,

Ben Mendelsohn

YAPIM 2012 ABD

SÜRE 140 dk.

DAĞITIM Tiglon (Bir Film)

B AZI FİLMLER SADECE YAVAŞ VE AĞIR İLERLER AMA İLERLERKEN YOLUNA UFAK TAŞLAR BIRAKIR VE SİZ seyrederken o taşları tek tek toplamak zorunda kalırsınız. “Aşk Ve Küller” (Blue Valentine) ile tanıyıp sevdiğimiz Derek Cianfrance’ın yönettiği “Babadan Oğula” böyle bir film. Filmin yolculuğu esnasında uzun uzun soluk alıp verirken yanınıza almanız gereken hiçbir şey yok, zira yönetmen her şeyi bir adım önden giderek düşünmüş görünüyor.

Luke’u ilk sahnede kırmızı montuyla bir lunaparkın motosiklet kafesinde motoruyla dört dönerken görüyoruz. Bu kafesten baştan aşağı yuvarlanırken kendisiyle arasına bir mesafe koyduğunu ve yaşadığı hayatı çok da ciddiye almadığını anlıyoruz hemen. Kafes göğüs kafesi gibi nefes alıp verse de Luke oralı değil, ta ki eski sevgilisi Romina’ya rastlayana kadar...

Daha bir yaşında bile olmayan bir oğlu olduğunu öğrenen Luke, göçebe hayatından vazgeçmek için kendisiyle karşı karşıya geldiğinde etrafında onarılmaz yaralar açabileceğini hesap edemeden hayatını değiştirecek adımlar atmaktan çekinmiyor. Bir süre sonra polis Avery’nin hikayesi ile harmanlanacak olan bir diğer süreci de yine bu hesapsız hamleler besliyor.

İkiye bölünmüş gibi duran yapının asıl işleyen ve güçlü tarafı Luke’un hikayesi. Luke seyircinin kanına bir kere karıştıktan sonra artık ne polis memuru Avery’nin hikayesi, ne de babadan oğula uzanan kuşağın çıkmazları seyirciyi cezbediyor; hiçbiri Luke’un motosiklet üzerindeki cazibesi ve ekrana sığdırdıkları kadar etkileyici olmuyor. Filmin bu kısmını gerçek yapan, ele avuca sığdıran Luke’un kendisinden başkası değil. Tek bir karakterin böylesi parçalı bir yapıya bu denli hükmetmesi üstelik de çoğunda fiziksel olarak bile orada olmadığı halde seyirciye bu denli güçlü bir biçimde geçmesi

Ryan Gosling kadar yönetmen Derek Cianfrance’ın da yeteneğinden kaynaklanıyor kuşkusuz.

Yönetmenin en büyük başarısı ana karakterin yaşadıklarını ajitasyona kaçmadan anlatması ve seyirciyle olan bağını bu noktadan kurabilmesi. “Aşk Ve Küller”de yine Ryan Gosling’in canlandığı Dean’e hissettiğimiz duyguların çok daha fazlasını burada Luke’a hissediyor, onu sarıp sarmalamak istiyoruz.

Yönetmen iri bir yarığın iki ayrı tarafında kalmış gibi görünen iki ayrı parçaya yaslanan bir dramatik yapı kursa da, filmin diğer parçasında çok da görmediğimiz Luke’un gölgesi yarığın her tarafına yayılırken seyirciyi de yanına davet ediyor.

Diğer yanda kendi başına bir hikayeymişçesine ilerlemeye çalışan Avery ise

YÖNETMENİN EN BÜYÜK BAŞARISI ANA KARAKTERİN YAŞADIKLARINI AJİTASYONA KAÇMADAN ANLATMASI VE SEYİRCİYLE BAĞINI BU NOKTADAN KURABİLMESİ. YÖNETMEN HER ŞEYİ BİR ADIM ÖNDEN GİDEREK DÜŞÜNÜŞ GİBİ.

bir çeşit vicdan muharebesine dönüştürüyor yaşadıklarını ama bu muhasebe ancak kendi hayatının kampanyasına dönüşebiliyor, ondan çıkaracağımız bir ders olmadığı gibi, yaşadığı suçluluk duygusunu da anlayamıyoruz zira bu süreci iyiden iyiye sadece kendine yontuyor.

“Aşk Ve Küller” ile görüp sevdiğimiz Derek Cianfrance’ın sinemasını açıklayacak bir şey varsa o da yavaş olanın ağırlığı. İlk sahneden itibaren hem detay sahnelerle hem de seyirciye biçtiği rolle bunu ilmek ilmek örüyor.

“Sürücü”den (Drive) sonra bu kez motosiklet üzerinde gördüğümüz Ryan Gosling’e ise söylenecek hiçbir şey yok, kendi dönemi için muazzam bir oyuncu olan Gosling burada artık ustalığının altını çiziyor. Onu görebildiğimiz sahneleri öyle duygusal bir şiddetle dolduruyor ki uzun süren filmin bir parçası olarak

görmüyoruz onu, her sahnenin altını dolduran, her karakterin arkasından usulca uzanacakmış gibi duran gölgesi seyirciyi sürekli takip ediyor. Bradley Cooper, Eva Mendes ve filmin bir noktasında seyirciye sırttan Ray Liotta da filmin bir diğer parçaları, hepsi için biçilmiş kaftan gibi görünen rolleri özellikle Bradley Cooper’da biraz sırtıyor.

“Babadan Oğula”, kuşaktan kuşağa yayılan babalığın, oğul olmanın, şiddetin, hırsların bir özeti. Zaman zaman sordurduğu sevgi neydi, sevgi emekti sorusuyla da babalığı iyi-kötü denkleminde çıkarmaya çalışıyor.

Avery’nin oğlunun Luke’un oğlu Jason’la sohbet ederken ‘bana AVM’ye gidiyoruz deme’ diyor.

On beş yıl sonrasında kimse çok yaşlanmamışken Romina’nın çok yaşlanmış makyajı bir garip duruyor.

**“SÜRÜCÜ”DEN SONRA
MOTOSİKLET
ÜZERİNDE
GÖRDÜĞÜMÜZ RYAN
GOSLING’E
SÖYLENECEK BİR ŞEY
YOK, KENDİ DÖNEMİ
İÇİN MUAZZAM BİR
OYUNCU O.**

PARANOYAK

İSPANYOL YÖNETMEN JUAN CARLOS FRESNADILLO, 2001 YAPIMI İLK UZUN METRAJİ "BAHİS" (INTCATO) İLE AVRUPA'NIN UMUT vaat eden yönetmenleri arasına ismini yazdırmış, hatta Hollywood'a da göz kırpmıştı ufaktan. Nitekim o göz kırpış Hollywood'un dikkatinden kaçmadı ve tez zamanda transfer işlemi tamamlandı. İkinci filmi "28 Hafta Sonra" (28 Weeks Later) ile selefinin namına hanel getirmeyen eli yüzü düzgün bir yapıma imza attı yönetmen ve kendisine bağlanan ümitleri boşa çıkarmayacağını sinyallerini verdi adeta. Ne var ki, üçüncü uzun metraj çalışması "Davetsiz Misafirler" (Intruders) pek bir vasfi bulunmayan sıradan bir gerilim olarak çoktan hafızamızın çöplüğündeki yerini aldı. Senaryosunu filmin yönetmeni Miguel Ángel Toledo ile beraber kaleme aldığı "Paranoyak" ise Fresnadillo'nun kariyerinde iyiden iyiye düşüşe işaret eden bir facia.

"Paranoyak"ın künyesinde yalnızca ortak senarist sıfatıyla yer alsa da, filmin temel zaaflarının senaryo kaynaklı oluşu Fresnadillo'nun da notunu düşürüyor. Evliliği bitme noktasına gelen satranç ustası Raul'un karısı ve oğluyla ilişkilerini düzeltebilmek adına bir fırsat olarak gördüğü, kiraladığı kır evinde geçirilecek Noel tatili tam anlamıyla kabusu dönüştürüyor. Raul'un kıskançlık ve saplantıları yavaş yavaş cinnetsi bir buhranı tetiklerken doğaüstü ile psikolojik gerilim arasında gidip gelmeye başlıyoruz. Fakat film muktedir olmaya çalıştığı hiçbir alanda tam bir başarıya ulaşamıyor ve bir yanı hep eksik kalıyor.

Bir kere başkarakterimiz Raul tek boyutlu ve kafasının içine kimbilir ne iblisler tünemiş bu meczup, satranç psikotik derecede saplantı haline getirmiş olması dışında hemen hiç detaylandırılmıyor. Her şeyi kafasının içinde kurgulayan bir karakter için satranç ilginç bir seçim de, Raul'un zihnen geçirmekte olduğu süreç şöminedeki ateşe alık alık bakması ya da gördüğü kimi halüsinasyonlardan ibaret kalıyor. Ruhunun Jack Torrance misali yavaşça doğaüstü güçler tarafından ele geçirildiğine delalet eden

kimi gösterge ve imalar ise öylece havada asılı duruyor ve aşağı tükürsen sakal yukarı tükürsen bıyık durumundan öteye gidemiyoruz.

Keza filmin en sağlam gerilim unsurlarından biri olarak göze çarpan kukla motifi de tam hikayeye derinlik kazandırmaya başlamışken tuhaf bir biçimde bir anda kesilip atılıyor. Raul'un, oğlu Nico ile karşılıklı satranç oynadığı sahnede tansiyon hiç olmadığı kadar yükseliyor ve öykü nispeten daha ilgi çekici bir yöne doğru kayma eğilimi gösteriyorsa yegane müsebbibi çocuğun kulağına fısıldayan kukladan başkası değil. Ancak filme hiç beklenmedik bir yerde giren kukla herhangi bir soruya yanıt olmak bir yana, bir dolu anlamsız soru işareti daha yaratarak aynı hızla bavulunu alıp çıkıyor filminden. Ardında bıraktığı hissiyat ise son derece kısa ve öz: "Ee?"

Benzer bir kopukluk filmin final bölümünde de göze batıyor. Raul'un, eşini ve çocuğunu otobüse bindirisi belki belli ölçüde ilgi çekici bir metafor gibi görünüyor fakat geri kalan hiçbir temanın içi doldurulmadığından ne idüğü belirsiz bir an olmaktan öteye geçemiyor. Hemen peşi sıra düğümün çözüldüğü sözde sürpriz finale bağlanışı ise neresinden baksanız eğreti duruyor. Sanki yapım ekibinin negatif film stoku tükenmiş de filmi apar topar bitirmek zorunda kalmışlar. Makarayı geri sarmak gibi "Akıl Defteri"nden (Memento) devşirilmiş ve orijinalliği tartışmaya açık numaralar da göz boyamaktan başka bir işe yaramıyor açıkçası.

Raul zihnindeki iblislerle boğuşurken biz de kendimizinkilerle cebelleşiyoruz. Karakterlerin bıçak sırtı psikolojilerinden gerilim öğelerine, ailenin kendi içindeki karmaşık ilişkiden Raul'un cinnetini fitilleyen unsurlara kadar filmdeki her şey bütünlükten o denli uzak ki iler tutar taraf bulacağız derken paranoyaya bağlıyoruz sonunda; bizde mi bir sorun var diye.

Filmin yalnızca 83 dakika olan süresi.

Dünyanın en güzel hayvanı olan köpek neden ısrarla vahşet simgesi olarak resmedilir?

ORJİNAL ADI La Senda

YÖNETMEN Miguel Ángel Toledo

OYUNCULAR Gustavo Salmerón,

Irene Visedo, Ariel Castro,

Raquel Escibano, Ricardo Trenor

YAPIM 2012 İspanya

SÜRE 83 dk.

DAĞITIM Medyavizyon

"PARANOYAK"IN KÜNYESİNDE ORTAK SENARİST OLARAK YER ALSA DA, FİLMİN ZAAFLARININ SENARYO KAYNAKLI OLUŞU FRESNADILLO'NUN DA NOTUNU DÜŞÜRÜYOR.

İNTİKAM KURŞUNU

ORİJİNAL ADI Bullet To The Head

YÖNETMEN Walter Hill

OYUNCULAR Sylvester Stallone,

Sung Kang, Jason Momoa,

Sarah Shahi, Christian Slater,

Adewale Akinnuoye-Agbaje

YAPIM 2012 ABD

SÜRE 92 dk.

DAĞITIM Pinema

KESİN OLAN BİR ŞEY VAR: SYLVESTER STALLONE DE DİRENİYOR. İÇİNDE BULUNDUĞU YILA VE YAŞINA KULAK asmadan kendisini bir tür zaman makinesinin içine atarak 80'lere doğru bir yolculuğa çıkıyor. Aradan geçen on yıllara ve körelen uzuvlarına rağmen yaşlı ama sert bedeniyle kameraların karşısına dikiliyor. Direnişinin sembolü "Cehennem Melekleri" (The Expendables) serisine uzaktan akraba bir 80'ler aksiyonu olan "İntikam Kurşunu"nu ekleyen Stallone, 70'ine merdiven dayayan çoğu aksiyon yıldızı gibi seyircinin eğlencesinden çok kendi eğlencesinin peşine düşüyor.

Bir aksiyon filminin tam anlamıyla bir 80'ler aksiyonu olabilmesi için elbette ki buna uygun bir meseleye sahip olması gerekiyor. Stallone'nin karakteri olan James Bonomo vakt-i zamanında orduda da görev almış bir kiralık katil. "Kadın ve çocuklar olmaz" ve "Kimseye güvenme" gibi son derece alışıldık kuralları var. Bir gün ortağıyla beraber bir tuzağa düşüyor ve can yoldaşını Azrail'e teslim ediyor. Edindiği öfkeyi arkasına alarak ve kendi teşkilatına karşı tavır alan bir polisle işbirliğine giderek oldukça derin bir suç oluşumuna karşı gayrimeşru bir savaş açıyor. Tabii ki bu yolda onlarca 'kötünün kötüsü' adamla karşı karşıya geliyor ve büyük gücünün getirdiği büyük sorumluluğu üstleniyor.

"İntikam Kurşunu" bir grafik roman uyarlaması. Yönetmen Walter Hill'in özellikle filmin ilk dakikalardaki en mühim derdi de filmin bir grafik roman uyarlaması olduğu gerçeğini seyirciye en kolay yoldan ve bir an önce aktarmak. Dinamik kesmelerle ve rastgele fotoğraflarla şiddetin muhtemel aksiyonu üzerine bir estetik yapı inşa eden film, 90 dakika boyunca varlığını sürdüreceği olan plastik duygusunu da hemen görücüye çıkarıyor: Mesajını hızlı ve direkt bir şekilde vererek, bir anlamda, 'ya sev ya terk et beni' diyor. Bir 80'ler

aksiyonu izlemenin nostaljik duygusuna kendisini hazırlayan kişi ise yepyeni bir soruyla karşı karşıya kalıyor: "İntikam Kurşunu", iyi bir 80'ler aksiyonu mu?"

"Yaratık" (Alien) serisindeki katkıları ve döneminin bayrak taşıyıcı aksiyonlarıyla çoktan baş tacı edilmiş bir yönetmen olan Walter Hill'in çağdışı bir aksiyon kotarmak istemesi aslında oldukça anlaşılır. Zira içerisinde bulunduğumuz zaman diliminde 80'ler aksiyonlarının fütursuzluğuna ve amaca yönelik hallerine öykünmek hem prim yapıyor hem de keyif veriyor. Böyle bir projenin içerisinde, sadece Sylvester Stallone'yi 'sinemadaki tüm varlığıyla' birlikte eritmek bile miyadını doldurmuş olmakla beraber 'yararlanılabilir' bir fikir. Dolayısıyla "İntikam Kurşunu", hiçbir anında kendisini ciddiye almıyor; şiddeti ve çıplaklığı

**"İNTİKAM KURŞUNU", 30
SENE EVVELKİ
AKSİYONLARIN BENZERSİZ
DUYGUSUNDAN SÖNÜK BİR
ŞEKİLDE FAYDA GÜTMEMEYE
ÇABALAYAN, AZICIK KEYİFLİ
ÇOKÇA DA SIKICI BİR FİLM.
SYLVESTER STALLONE DE
DİRENMEYE ÇALIŞIYOR.**

sevilen haliyle kullanıyor ve 'zimba gibi bir aksiyon' benzetmesinin sığınağına doğru kazmaya başlıyor.

Peki, bu tanıdık formül hangi aşamada patlak veriyor? Bu sorunun cevabı Walter Hill'in tembelliğinde gizli. Sahneyi tamamen Stallone'ye bırakan yönetmen sanki sahip olduğu yetenekleri topyekün bir kenara bırakmış gibi. Yaratıcı olma kaygısını bir kenara bırakıp sadece filmi tamamlamayı amaç ediniyormuş gibi görünen Hill, başrol oyuncusunu takip ederek onun 'aura'sının götürdüğü yere sürükleniyor. Bu süreçte de filmini üçüncü sınıf dizi estetiğine bezenmekten alıkoyamıyor ve hiçbir karakterini cazip kılamıyor. Sıradan bir 80'ler mizahı dışında hiçbir parlak tarafı olmayan "İntikam Kurşunu", geçtiğimiz sene aynı emellerle yola çıkan John Hyams'ın

"Evrenin Askerleri: İntikam Günü"nde (Universaal Soldier: Day Of Reckoning) sunmayı başardığı hiçbir duyguyu takdim edemiyor.

"İntikam Kurşunu", otuz sene evvelki aksiyonların benzersiz duygusundan sönük bir şekilde fayda götmeye çabalayan, azıcık keyifli çokça da sıkıcı bir film. Polisleri sevmeyen, karizmatik, huysuz ama iyi niyetli bir kiralık katil olarak Sylvester Stallone'yi halen cazip bulanlar ise bir şans verebilir. Filmin bu şans değerlendiren değerlendiremeyeceği konusu ise büyük bir muamma...

Diren(en) Sylvester Stallone...

80'ler aksiyonu olamıyor, sadece öyle görünüyor.

**SAHNEYİ TAMAMEN
STALLONE'YE BIRAKAN
YÖNETMEN HILL SANKİ
YETENEKLERİNİ BİR
KENARA BIRAKMIŞ.
SANKİ STALLONE'NİN
'AURA'SININ
GÖTÜRDÜĞÜ YERE
SÜRÜKLENİYOR.**

SAKSI OLMANIN FAYDALARI

ORİJİNAL ADI The Perks Of Being
A Wallflower

YÖNETMEN Stephen Chbosky

OYUNCULAR Logan Lerman,

Ezra Miller, Emma Watson,

Paul Rudd, Johnny Simmons,

Mae Whitman

YAPIM 2013 ABD

SÜRE 102 dk.

DAĞITIM Tiglon (Bir Film)

YALNIZLIK HİSSİYATININ İLK VUKU BULDUĞU ANI DÜŞÜNMEYE BİR BAŞLADIK MI, HER ŞEYİN BAŞINDA VAR OLAN, YALNIZ bir gaz bulutuna kadar gidebiliriz. Bu ezeli yalnızlık kainatındaki insan, kendisi gibi olmayan herkesi görmezden gelerek, yok sayarak kendi gerçeğini meşru kılıp dikte etmeye karar verdi. Çocuklara ya da klişe tabirle içindeki çocuğu ayık tutanlara hiç mi hiç uygun olmayan bu düzen içerisinde, yetişkin dünyasının çeperleri sadece yetişkinlerin göremediği kibir, hırs ve yanlışlarla örüldü. Büyümeye çalışanların adım atmaktan korktuğu, büyümek zorunda olanların ise hüznünlü bir nostaljiyle içinde yer almak zorunda kaldığı bir dünyaydı bu.

“Saksı Olmanın Faydaları” kendi büyüme hikayesini özleyen ya da ondan nefret eden, onu hiç yaşamamış gibi unutan ya da onu dün yanındaymışçasına özleyen herkese sesleniyor; gençlik dönemi çapulcularının bitmeyen ‘direniş’ini anlamlı hale getirmeye çalışıyor.

Klasikler arasına girmiş büyüme hikayeleri, ilk günkü tazelikleriyle zihinlerin baş köşesindeki yerlerini korurken, Stephen Chbosky’nin geç bir tarih olarak addedilebilecek bir zamanda, 1999 yılında The Perks Of Being A Wallflower (bizde de Saksı Olmanın Faydaları ismiyle Türkçeleştirilmişti) romanını yazması, kitabın modern bir büyüme öyküsü olarak adlandırılmasıyla ya da tam tersi şekilde yorumlanmasıyla karşılaşılır. Evet, Chbosky yeni bir kıta keşfetmemişti belki ama kendi hikayesinin dinamiğini olanca içtenliğiyle kurarak hatırı sayılır bir başarı elde etmişti.

Aradan geçen bunca yılın sonrasında eserini sinemada da ölümsüzleştirmek isteyen Chbosky, senaryosunu yazıp kamerasını kuşanarak yetenek yelpazesinin genişliğini kanıtlamaya girişti. “Saksı Olmanın Faydaları”, müzik seçimleri, edebi göndermeleri, öncülü olan

sinema eserlerine çıktığı selamları ve özenli sinema diliyle genel toplamda kendini kurtarmayı başaran naif bir yapıt.

Filmin başkarakteri ve hikayenin anti-kahramanı Charlie’nin ‘sevgili dostum’ hitabıyla başladığı mektubu, bizim için hikayenin başladığı yer. Charlie, belki de doğduğu gün itibarıyla yakasını bir türlü bırakmayan yalnızlık olgusuyla bir başına mücadele ediyor. Bu yüzden hayali arkadaşlar üretiyor, belki bu arkadaşları öldürüyor, çocukluk döneminin en karanlık hatıralarını defalarca hatırlayarak bilinçaltıyla bile arkadaşlık ediyor...

Charlie liseye başladığında ise hayali olan ya da geçmişte kalan her şey sekteye uğruyor. İlk kez gerçek bir arkadaşına sahip olurken, ilk partisine gidip ilk öpücüğünü de layığıyla yerine getiriyor. Yani, Charlie için yeni olan, bizim ise

**“SAKSI OLMANIN
FAYDALARI”, MÜZİK
SEÇİMLERİ, EDEBİ
GÖNDERMELERİ, ÖNCÜLÜ
OLAN SİNEMA ESERLERİNE
ÇAKTIĞI SELAMLARI VE
ÖZENLİ SİNEMA DİLİYLE
KENDİNİ KURTARMAYI
BAŞARAN NAİF BİR YAPIT.**

aşinalık eşliğimizin yüksek olduğu ne varsa bu süreçte yaşıyor. O yaşına kadar duvar çiçeği gibi olup biteni tek bir anına bile dahil olamadan izleyen Charlie'nin, bir topluluk içerisinde kendine alan yaratmasına, beraberinde gelen özgüvenine, ama şiddetini bir türlü yitiremeyen çocukluk travmalarına da tanık oluyoruz.

Filmin ikinci bölümünde şiddetini iyiden iyiye hissettiren bu travmatik altyapı ölçülü bir tavırla işlenerek sömürü tuzaklarına düşmeden görevini yerine getiriyor. Bu noktada özellikle filmin senaryo kurgusu sivrilmeğe başlıyor. Çarpıcılık görevini yerine getirip merak duygusunu da katmerleyip çoğu anında şov yapmadan ve filmin sadeliğine hasar vermeden görevini yerine getiriyor.

Sonda söyleyeceğimizi sonda söyleyecek olursak filmin derdi ve değindiği yer itibarıyla

yeni bir şeyler söylemediğinin farkındayız. Güzel olan yanı film de bunun farkında. Stephen Chbosky'nin sinemaya olan yabancı halleri sıkça göze çarpsa da ve eser sahibi olmanın getirdiği avantajı iyi kullanarak karakterlerini birer yaşayan karakter haline getirmeye çalışmış. Bu hal, genç isimlerden oluşan oyuncu kadrosuna da yansımış olacak ki belirli anlar dışında inandırıcılık sorunlarına mahal vermeyen performanslarıyla ellerinden geleni yapıyorlar. Bunun sonucunda da bir direniş daha 'anamlı' hale geliyor; baskılanan gençlik başkaldırıyor, ilham veriyor.

David Bowie'nin Heroes'unu iki kez dinliyoruz.

Teknik kurgu, iyi olan senaryo kurgusunu zedeliyor.

**FİLMİN
BAŞKARAKTERİ
VE HİKAYENİN
ANTİ-KAHRAMANI
CHARLIE'NİN 'SEVGİLİ
DOSTUM' HİTABIYLA
BAŞLADIĞI MEKTUBU,
BİZİM İÇİN HİKAYENİN
BAŞLADIĞI YER.**

ARKADAŞIM MAX

YÖNETMEN Murat Şeker

ÖYUNCULAR Ataberk Mutlu,

Ani İpekkaya, Murat Akkoyunlu

YAPIM 2012 Türkiye

SÜRE 82 dk.

DAĞITIM Medyavizyon

(Focus Film)

**MURAT ŞEKER'İN YEDİNCİ
FİLMİ OLAN "ARKADAŞIM
MAX"TE ZORLU BİR İŞE
SOYUNDUĞUNU SÖYLEMEK
MÜMKÜN ASLINDA.**

YETENEK SİZSİNİZ YARIŞMASININ BİR ÖNCEKİ SEZONUNUN BİRİNCİSİ OLAN MAHARETLİ KÖPEK MAX, SİNEMAMIZDA görmeye pek de alışık olmadığımız "Lassie" ve "Beethoven" tarzı bir aile filmiyle karşımızda... Öncelikle şunu söylemek gerekir ki, gündemin çok çabuk değiştiği, starların modasının hızla eskidiği ülkemizde birçok kişi için "Arkadaşım Max", 'bu köpek de nereden çıktı?' sorusuyla karşılaşabilir. Zira üzerinden bunca zaman geçtikten sonra Max, izleyicinin gözünde artık popüler bir şampiyon değil, şirin bir köpek sadece...

Murat Şeker'in yedinci filmi olan "Arkadaşım Max"te zorlu bir işe soyunduğunu söylemek mümkün aslında. Başrolünü çocuk oyuncu ile köpeğin paylaştığı bir filmin çekim sürecinin, tüm ekip için alışılmadık ve aşılması zor problemlerle geçtiğini tahmin etmek hiç de zor değil. Ancak sonuca baktığımızda bu emeğin perdeye yansıdığını söylemek zor. "Evde Tek Başına'yı (Home Alone) anımsatan ve Laurel-Hardy'nin çakması görünümündeki 'bomboş'

kötü adamlarıyla, çocuklara yönelik olsa da hayli zayıf içerikli mizahıyla ve Max'in maharetlerini sergilemesi için eklemelenmiş uzatma bölümleriyle, ortalama bir aile filmi izlemek isteyenlere zengin bir seyirlik vaat etmiyor film.

Elbette pozitif tarafları da var filmin. Örneğin başrol oyuncusu Ataberk Mutlu'nun performansı, "Arkadaşım Max"i izlenir kılan yegane faktör neredeyse... Tabii ki hayvanseveler adına da Max'i unutmayalım. "Hesaplaşma değil helalleşme zamanı" deyip yağ fabrikasını satan mirasyedi ile kimin eleştirildiğini söylemeye ise gerek yok herhalde. Bir aile filmine böylesi bir politik eleştiriyi yedirmek gayet akıllıca ve cesurca ancak benzer 'ağırlığın' ve espri seviyesinin filmin bütününe yayılamamış olması "Arkadaşım Max" in de başlıca handikapı.

Murat Şeker'in de rol aldığı finaldeki maç bölümü görülmeye değer...

Tarz olarak öykündüğü yabancı yapımların formatını uygulasa da sonuç, onların hayli uzağında...

Sadibey.com

"Sinemacılık ve filmcilik yararına
bağımsız iletişim platformu"

SARI SİYAH

YÖNETMEN Levent Akçay

OYUNCULAR Levent Akçay,

Yusuf Güney, Burcu Binici,
Murat Göktepe, Hakan Özyurt

YAPIM 2013 Türkiye

SÜRE 97 dk.

DAĞITIM Özen Film (Maskeli Film)

**MANTIK HATALARI,
ÖZENSİZ DİYALOGLARLA
DOLU SENARYOSU VE
BAŞARISIZ REJİSİYİLE
İZLENMESİ ZOR BİR FİLM.**

ÇANAKKALE SAVAŞI PEK ÇOK ÜLKENİN TARİHİNDE BİR KEŞİŞME NOKTASI; İYİ BİR SENARYOYLA VE 'DÖNEM FİLMİ' kurallarına dikkat edilerek beyazperdeye uyarlandığında tüm dünyada dikkat çekebilir. Fakat ne yazık ki sinemacılarımızın Çanakkale Savaşını filmleştirmeye yönündeki çabaları başarısızlıkla sonuçlanıyor; üstelik geriye dönüp eski filmlerin problemlerinden ders alınmadığı da ortada. Hatta "Sarı Siyah" söz konusu olduğunda işler daha da kötüye gidiyor diyebiliriz; sadece "Eve Dönüş: Sarıkamış 1915"i tür sinemasına yakın duran farklı bir dönem filmi olarak hikaye ve atmosfer anlamındaki yetkinlikleri nedeniyle ayrı yere koymak lazım.

"Sarı Siyah"ta beraber savaştığı köylüsünü cephede kaybeden ve boynu bükük bir şekilde eve geri dönen Hasan, savaşın iyice umutsuz bir hal aldığı düşünerek kardeşini İstanbul Sultanisi Mektebi'ne yollar. Savaşın Osmanlı için giderek bir karabasana dönüştüğü haberleri tez ulaşır ve artık bir hastaneye dönüşen mektebin öğrencileri için savaş yolları gözükmeye başlar.

Aynı zamanda cepheden dönen Hasan rolünü de canlandıran yönetmen Levent Akçay, "Sarı Siyah"ı küçük ekran belgesellerine özgü bir tarih dersiyle açmayı uygun görmüş. Ardından cepheye uzanıyoruz ve kötü bir dublaja sahip iki arkadaşın sohbetini dinliyoruz. Hemen yanlarına bir bombanın düşmesiyle oğlunu özlemle anan Nedim'i yerde buluruz. Ama nedense elindeki yeni sarılmış sigarayı bir türlü bırakmaz!

"Sarı Siyah" mantık hataları ve özensiz diyaloglarla dolu senaryosu ve başarısız rejisiyle izlenmesi zor bir film. Tamamı stüdyoda seslendirilen ve doğal seslere sahip olmayan filmin her anına sinen müzikler ise maalesef işkence gibi. Akçay'ın samimi bir hikaye anlatmak istediği ortada ama dönem sineması üzerine daha çok düşünmesi gerekirmiş.

Sepya bölümler filmin bir 'dönem filmine' en çok yaklaştığı yerler.

Abartılı müzik kullanımı filmin dramatik yapısını iyice bozuyor.

BABADUR ÖZGÜR

BİLGİNER DOĞRU: STAR TREK

İNTİKAM KURŞUNU

SAKSI OLMANIN FAYDALARI

	BİLGEHAN ARAS	OKAN ARPAÇ	TUNCA ARSLAN	BURAK GÖRAL	MURAT ÖZER	OLKAN ÖZYURT	BURÇİN S. YALÇIN
ARKADAŞIM MAX							
BABADUR ÖZGÜR		★★★★		★★★★	★★★★		
BENİM ÇOCUĞUM		★★★★		★★★★	★★★★		
BİLGİNER DOĞRU: STAR TREK	★★	★★★★		★★★★	★★		★★
İNTİKAM KURŞUNU							
PARANÖYAK							
SAKSI OLMANIN FAYDALARI		★★★★		★★★★			
SARI SİYAH							
BİR ŞARKININ PEŞİNDE		★★★★★	★★★★	★★★★★	★★★★★		
DEVİR		★		★★★★	★★★★	★★★★	
DÖRTLÜ		★★					★★★★
ERKEK AKLI			★	★	★★		★★★★
EVDE		★★★★		★★★★★	★★★★	★★★★	★★★★
FELEKTEN BİR GECE III				★★	★★★★		★★
GÜNLERİN KÖPÜĞÜ			★★	★★★★			
GÜZELLİĞİN ON PAR' ETMEZ		★★★★	★★★★★	★★★★	★★	★★★★	
HIZLI VE ÖFKELİ 6		★★★★		★			
KARANLIKTAN GELEN		★★★★			★★★★		★★
KRAL YOLU			★★				
MUHEŞSEM GATSBY	★★★★	★★★★		★★★★		★★★★	★★★★★
SADECE AŞK					★★		
SİHİRBAZLAR ÇETESİ		★★★★		★★		★★	★★★★
UMUT ÜZÜMLERİ			★	★★		★★	
GÜZETLEME KULESİ	★★★★★	★★	★★★★	★★★★	★★★★	★★★★	
NO	★★★★★	★★★★	★★	★★★★★	★★★★★	★★★★	

BAHAR HEP İSYANCIDIR...

Onat Kutlar 1983'te kaleme aldığı, 12 Eylül faşizminin bastırdığı gençliğe dair yazısını, **“Sizleri göremiyorum, ne oldu size, neredesiniz?”** diye bitirmişti. Şimdi bütün dünya görüyor Türkiye gençliğini. Çok akıllı, kararlı, cesur, mizah dolular; **şenlikli isyanda** örnek oluşturmuyorlar...

SEVGİLİ ONAT AĞABEY... TÜM TÜRKİYE'NİN AYAĞA KALKTIĞI, YÜZBİNLERİN MEYDANLARA AKTIĞI, ORTALIĞI HESAP EDİLEMEZ-ÖLÇÜLEMEZ BİR ENERJİNİN KAPLADIĞI ŞU GÜNLERDE, EMİNİM Kİ başkaları da sızianmaktadır ama ben de söylemiş olayım; son günlerde çok sık aklıma geliyorsunuz. İkişer sözcükle “Bahar İsyancıdır” ve “Yeter Ki Kararmasın” demiş olmanız, tam da böylesi günlerde nasıl anımsanmaz ki... Kadınlar erkekli kalabalıkları, gençleri, üniversitelileri, liselileri, işçileri, memurları, rengarenk taraftar gruplarını görmeyi çok isterdim.

Bundan tam 30 yıl önce, 12 Eylül karanlığının hüküm sürdüğü 1983'ün 15 Ocak'ında Milliyet Sanat dergisindeki yazınızı tekrar tekrar zihnimden geçiriyorum. “Baharı simgeleyen kuşlar gibiydiniz...” diye başlayan o yazınızı, karanlığa tutulan bir fener gibi, fotokopiyle çoğaltıp fakültelerdeki arkadaşlarımıza dağıtıyorduk, bir bildiriymişcesine. Bu, o dönemde elimizden gelen ‘direniş’ biçimlerinden biriydi.

12 Eylül öncesinin öğrenci gençliğine sesleniyordunuz yazınızda:

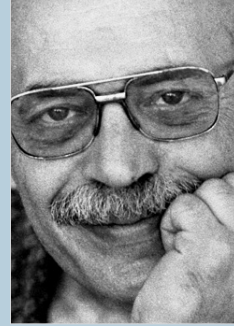
“Yoksul ve kerpiç köy evlerinin kirlenmişleri da vardı aranızda, kentlerin yeni yetme horozları da. Bozkır turnaları, dağların kartalları, şahinleri, sokakların gösterişsiz serçeleri, açık deniz martıları. Sanki aynı nisan mayıs aylarının aydınlığı ile ışırdı yüzünüz. Bu yüzden birbirinize benzerdiniz gene de. Gözlerinizdeki şaşkınlık, merak ve umuttan tanırdık sizleri (...) Durmadan tartışardınız. Kaldığınız evler ve yurtlar, okullarınız, gittiğiniz kantinler ve lokaller, yaşadığınız kent, ülke ve yeryüzü sanki büyük bir forumdu. Durmadan yer değiştirirdiniz. Yeryüzünü de aynı hızla değiştirmek isterdiniz. Ceplerinizde pek para bulunmazdı ama

gene de kitaplar satılır, tiyatrolar, sinemalar dolardı (...) Sinemayla ilginizi, Sinematek'teki, sinema kulüplerindeki tartışmalardan bilirim. Biz, sinema yazarları, yönetmenler, senaristler biraz kızardık size. Tatlı tatlı giden konuşmaların bir yerinde, salonun bir köşesinden parmak kaldırır, utangaç ama cesur ve tok bir sesle karşı çıkardınız: ‘Çözüm nerede?’ diye sorardınız çoğu kez. ‘Bir gerçeği saptamakla yetinecek miyiz?’ Toplumsal yaşamın tüm alanlarında olduğu gibi sinemada da ince denge ve kâr hesaplarına, biçim oyunlarına, kariyer kaygılarına aklınız ermezdi.”

Yazınızı “Sokaklarda, arabalarda, gece kulüplerinde ve diskotek kapılarında, lüks semtlerin sinemalarında giysileri, tavırları, gülüşleri sizlere benzemeyen bir sürü genç insanla karşılaşıyorum. Özellikle benim sık gittiğim sinemalarda. Ama sizleri göremiyorum. Filmleri ve yeryüzünü doğru dürüst tartıştığımız yok. Ne oldu size? Neredesiniz?” diyerek bitirmiştiniz.

Sevgili Onat Ağabey, bu yazınızı okuduğumda 20 yaşındaydım, şimdi 50... Geçen bunca yıl boyunca gençler tartışmaktan, sorgulamaktan, daha yaşlı olanları biraz kızdırmaktan, durmadan yer değiştirmekten, okumaktan, seyretmekten, yeryüzünü değiştirmek istemekten, birbirine benzemekten, gözlerinde merak, yüzlerinde umut taşımaktan, cebinde para olmasa da sinemaları doldurmaktan, soru sormaktan ve karşı çıkmaktan hiç vazgeçmedi. Ama evet, bazen o kadar da görünür olamıyorlardı.

Oysa onlar hep buradaydı ve şimdi hep birden ayağa kalktılar. Gezi Parkı'nda, Beşiktaş'ta, Kızılay'da, İzmir'de, Rize'de,

Antalya ve Adana'da, Hatay'da, Tunceli ve Edirne'deler. Nereye baksanız, onları görebiliyorsunuz.

Emek Sineması'nı, Gezi Parkı'nı, kentlerini, ülkelerini, geleceklerini savunuyorlar, Türkiye'nin bugüne dek görmediği bir halk hareketinin içinde, anneleriyle babalarıyla birlikte yer alıyorlar. Öyle böyle

değil, çok akıllılar, bugünlerde herkesin dilinde olduğu gibi polise karşı orantısız zeka uyguluyorlar.

Çok kararlılar ve cesurlar... Polis gaz bombası attığında, panik halinde kaçışmıyorlar örneğin, böyle bir kaçışın gazın etkisini azaltmayacağını biliyorlar, başka önlemler alıyorlar, beş dakika sonra da eski yerlerine dönüyorlar.

Mizah dolular, şenlikli isyan konusunda tüm dünyaya örnek oluyorlar. “Tayyipsiz hava sahası” diyorlar, “Allahını seven defansa gelsin” diyorlar, biber gazının ‘bir Alex olmadığını’ söyleyip portakal gazının ‘resmen bir Hagi’ olduğunu teslim ediyorlar, duvarlara “Merak etme anne, önde yürümüyorum, hep beraber yürüyoruz” diye yazıyorlar.

Bu gençleri artık bütün dünya görüyor Onat Ağabey. Bastırıldılar, yıllarca direndiler, ‘apolitik kuşak’ ilan edildiler, küçümsendiler ama artık yalnızca Gezi Parkı'nı değil, bütün ülkeyi geniş bir foruma dönüştürdüler... Fedakarlar, büyük bir dayanışma içindeler ve başlarını hep dik tutuyorlar, asla boyun eğmiyorlar. Sizin gibi bir şairin, öykücü, denemeci ve sinema yazarının onları tanımasını, bu isyan baharında Taksim'i, İstanbul'u, Türkiye'yi görmesini çok isterdim.

Haftaya görüşmek üzere. Sinema salonunu en son siz terk edin!

POTEMKİN ZIRHLISI

Sergei M. Eisenstein’in sinema tarihinde gerçek bir mihenk taşı olan 1925 yapımı filmi “Potemkin Zırhlısı” (**Bronenosets Potyomkin**), biçim olarak yedinci sanatta **montajın kaderini değiştiren** ve anlatım olanaklarında devrim yapan, içerik olarak ise **kitlelerin gücüne** övgüler düzen sessiz bir ‘üstün eser’. Filmin başında Lenin’in 1905’teki bir sözü selamlıyor bizi: “Devrim savaştır. Tarihteki tüm savaşlar arasında adil, haklı ve hakiki olan yegane savaştır bu...”

YEDİNCİ SANATA RESMEN ÇAĞ ATILAN FİLMLERDEN BİRİNİN BİR PROPAGANDA SINEMASI ÖRNEĞİ OLMASI İLGİNCİ DEĞİL Mİ? SINEMADA KURGUNUN DEĞERİ ONUNLA ANLAŞILMIŞ, YEDİNCİ SANATIN ANLATIM GÜCÜ BU FİLMLE BİRAZ DAHA MÜKEMMELE YAKLAŞMIŞTIR. BAHSİDİLEN, SERGEI EISENSTEIN’IN ANITSAL FİLMİ “POTEMKİN Zırhlısı”dır. Eisenstein, 1910’lu yılların sonlarında Sovyet yöneticilerin talimatıyla kurulan dünyanın en eski film okulunun kurucularındandı. Sayısız büyük sinemacının ve filmin doğmasına ön ayak olan bu okulda Eisenstein sinemada kurgunun önemini çok çabuk fark etti. O yıllarda henüz hâlâ emekleme çağında olan sinema sanatı bir yanıla planların arka arkaya dizilme sanatıydı. Hamdı. Sınırları ve potansiyeli hâlâ el yordamıyla bulunmaya çalışılıyordu. Eisenstein planları arka arkaya dizerek montajda yaratılan anlam ve anlatım gücünü, onun potansiyelini erkenden keşfetmişti. “Potemkin Zırhlısı” bu gücü sınıadığı ilk filmlerinden biri oldu.

Filmin başında Lenin’in 1905’teki bir sözü selamlıyor izleyiciyi: “Devrim savaştır. Tarihteki tüm savaşlar arasında adil, haklı ve hakiki olan yegane savaştır bu. Rusya’da bu savaş ilan edildi ve başladı.” Beş bölümden oluşan hikaye gerçek bir isyanı anlatıyor. İlk bölüm “İnsanlar Ve Kurtçuklar”: 1905 yılında Rusya’nın

donanma gemilerinden Potemkin’de denizcilerle birlikte sıradan bir güne uyanıyoruz. Başlarındaki subayların nobran davrandığı denizciler, hayli yılgın görünüyorlar. Her şey denizcilerin Potemkin’in güvertesinde az sonra çorbada pişecek olan etin kurtlandığını görmeleriyle başlıyor: “Japonya’daki Rus esirleri bile daha iyi besleniyor” diye tepki gösteriyorlar. Şikayetler gemideki subayların kulağına ulaşınca, amiral herkesi güverteye topluyor. “Çorbadan memnun olanlar bir adım öne çıksın” deyince başta subaylar olmak üzere, denizcilerin birçoğu adım atıyor. Geriye kalan bir avuç denizciye “Sizi köpekler gibi vurduracağım” diyen amiral hepsini kurşuna dizdirmek üzere bir kenarda toplatıyor.

Lakin tam tetikler çekilecekken, denizcilerden biri olan Vakulinchuk, “Durun!” diyor. Bir anda patlak veren kargaşada güverte, koşuşan denizcilerle doluyor. Denizciler kaçarken, Vakulinchuk vuruluyor. Onun ölümü gemideki haksızlık ve zulme karşı denizcileri birleştiriyor. Gemi ele geçiriliyor. Odessa’ya çekilen gemiden Vakulinchuk’un naaşı indirilirken, isyan karaya sığıyor. Bir kase çorba yüzünden öldürülen denizcinin hikayesi, kulaktan kulağa yayılıyor, karadaki halkı kızdırıyor. Halkın isyanına ise çarın acımasız askerleri, Odessa merdivenleri

üzerinde kurşunlarla yanıt veriyor.

Yönetmen Eisenstein sinema okulunda etüt ettiği teorik kurgu tekniklerini ve simgesel anlatım modelini film boyunca eksiksiz uygular. Buna sonraki filmlerinde de sıklıkla başvuracağı yoğun simge kullanımı da dahildir. Nitekim film daha ilk dakikalarda askerlerin çorbasına konulacak kurtlanmış et ile çarın mezalimi altında inleyen Rus halkı arasında kusursuz bir bağdaşlık kurar. Sistemin çürümüşlüğü ette vücut bulmuştur.

Biraz da sinemasının mayasındaki Marksist ideolojinin sonucu, Potemkin'deki bir din adamı da Eisenstein'ın eleştirilerinden nasibini alır. Her fırsatta boynundaki haça sarılan bu din adamı, sinsiliğiyle, ikiyüzlülüğüyle ve her daim muktedir olanın yanında saf tutmasıyla tam bir 'yılan' portresi çizer.

Eisenstein her ne kadar Sovyet ideolojisinin hizmetinde bir sinemacı olsa da, sadece içerik değil, biçim açısından da hayli 'devrimci' bir filme imza atar, sessiz sinemanın en üstün anlatım yapılarından birini inşa eder. Kadrajın, mizansenin ve kurgunun hikaye anlatımındaki önemine dair defalarca izlenecek bir ders verir. Sinema izleyicinin manipülasyonu üzerine kurulu bir sanatsa, "Potemkin Zırhlısı" bunun ilk kusursuz örneğidir. Zulüm

karşısında yüreklerin bilenmesinin, yumrukların sıkılmasının, kısacası başkaldırının portresidir bu film. Bir yanda ufak bir kıvılcımla başlayan direnişin, dört bir yana nasıl dev bir yangın olarak yayılabileceğinin resmidir. Bir isyanın anatomisidir.

Öte yandan, "Potemkin Zırhlısı" ufak kıvılcımların büyük yangınlara dönüşebileceği toplumsal olaylara dair bir öykü anlatır. Arkadaşlarının kurşuna dizilmelerine itiraz eden ve kargaşada can veren Vakulinchuk, bu uğurda 'devrimin ilk şehitlerinden biri' kabul edilebilir. Film, adını mütevazı bir gemiden almasına ve denizde başlamasına karşın, en meşhur sahnesini karada verir. Finale doğru vuku bulan Odessa Merdivenleri sekansı, sinema tarihinin en efsanevi anlarını barındırır. Çarın gözü dönmüş askerleri silahsız direnişçilere kurşun yağdırırken, ortalıkta adeta can pazarı yaşanır. Eisenstein'ın ustalığını konuşturduğu bu bölüm nice sanatçıya sonradan ilham kaynağı olacaktır. Gözlükleri parçalanmış hemşire yıllar sonra ressam Francis Bacon'a ilham kaynağı olacak, merdivenlerden yuvarlanan bebek arabası ise en meşhuru De Palma'nın "Dokunulmazlar"ında (The Untouchables) olmak üzere sayısız filmde göndermeyle selamlanacaktır.

EN İYİ 11 ÇAPULİNG FİLMİ

31 Mayıs Direnişi ya da **#direngeziparki hareketi** olarak da tarihe geçecek ‘uyanış’, aklımıza hemen sinema tarihindeki **‘çapuling’** filmlerini getirdi. İngilizceye **‘chapulling’** olarak transfer edilen bu gıcır gıcır sözcük, bakalım bugüne dek sinemada nasıl karşılığını bulmuş.

HİÇ UMULMADIK BİR ANDA SİVİL DİRENİŞLE TANIŞMANIN ETKİLERİNİ daha yeni yeni anlamlandırmaya çalışıyoruz. Malum, yalnız ve çaresiz olunmadığı hissi, belli bir kuşaktan sonrası için hiç de tanınmış değil. Öncesinde direniş konulu sayısız film seyretmenin bile hazırlayamayacağı bir tazelik bu. Ancak yine de Gezi Parkı’ndaki referanslarımızın birçoğu sinemaya dair: İnternette dolaşan Guy Fawkes maskeli ‘direnişçi teyze’ fotoğraflarından ‘Yıldız Savaşları’ benzetmelerine, direniş lügatının büyük bir kısmını sinema oluşturuyor. Biz de eksik kalması tehlikesini göze alarak (zaten kalmaması imkansız) bir liste yapalım, tıpkı Gezi Parkı’ndaki gibi klişelerden uzak direnişlerin filmlerini ziyaret edelim dedik. “Matrix”, “Resmi Tarih”, “Ülke Ve Özgürlük”, “Germinal”, “Avatar”, “O Da Bir Ana”, “Kanlı Pazar” ve “Grev”i de anarak, listemize geçelim.

1 V (V FOR VENDETTA, 2005)

Halk ayaklanmasının retro-fütüristik bir ortamda olanının tadı bir başka... Wachowski kardeşlerin, Alan Moore’un aynı addaki grafik romanından uyarladığı ve yapımcılıkla yetinerek yönetmen koltuğunu James McTeigue’e emanet ettikleri “V” aynı zamanda filmografileri beklenenin çok altında bir seyir izleyen bu sinemacıların da yüz akı filmlerinden. Totaliter yönetimin hayatına etkisi konusunda yavaş yavaş bilinçlenen genç bir kadının (Natalie Portman) ekseninde olduğu bu hikaye türlü hamasete de sahne olabiliyordu. Ne var ki –diğer Wachowski işlerinin aksine– “V”nin ihtişamı o kadar dengeli bir yerde ki hamaset kendine pek de yer bulamıyor. Gezi Parkı’ndaki Guy Fawkes maskesi bolluğu bile “V”nin direnişi popüler kültürde nasıl hamasetten öte bir yere taşıdığının kanıtı.

2

3

4

5

2 NE EKERSEN (IF..., 1968)

Delişmen gözleri, tekinsiz ifadeleri ve sarsıcı oyunculuğuyla Malcolm McDowell, şimdiye kadar birçok filmde direnişin simgesi oldu. Hatta öyle ki yazarının, yönetmeninin direniş ruhuna dair hiçbir derdinin olmadığı bir film bile genç bir Malcolm McDowell'in varlığıyla tam da böyle bir kimliğe bürünebilir. Ancak tabii ki Lindsay Anderson'ın, McDowell'i üst sınıf bir erkek yatılı okulunun öğrencisi olarak perdeye getirmesinde nasıl bir amacı olduğu, eğer öğrenci karakteri McDowell tarafından canlandırılıyorsa o okulun da tarumar olacağı baştan belli. Hem karşı kültürle haşır neşir olduğu bir tatil sonrası baskıcı okulunu darmadağın eden Mick Travis'in hikayesi 60'lar ruhunu daha da görünür kıldı hem de filmin gerçeküstücü finali dönemin Britanyası'na dair en akılda kalan eleştiri olarak tarihte yerini aldı.

3 CEZAYİR SAVAŞI (LA BATTAGLIA DI ALGERI, 1966)

'Sinemada isyana giriş' diye bir ders olsaydı, gösterim programına ilk eklenecek filmlerden. İtalyan yönetmen Gillo Pontecorvo'nun Cezayir'de gerçek mekanlarda, çoğunluğu amatör oyuncularla, belgesele yakın bir üslupta çektiği bu film, aynı zamanda yetkilileri en korkutan eserlerden biri olarak da sinema tarihine geçecek güçte. Cezayir'in Fransa'ya karşı verdiği özgürlük mücadelesinin anlatıldığı filmin Venedik'ten aldığı Altın Aslan'a karşın Fransa'da beş yıl yasaklı olması, 2000'lerin başında Irak'ta uygulanacak yöntemlere feyz vermesi için Pentagon'da izlenmesi, filmin gücünü kanıtlayan tarihi gerçekler... Ancak tabii ki filmin gücünün asıl kanıtı ve cezbedici noktası, her biri, Eisenstein tekniklerinin gerilla filmcilikte nasıl uyarlanacağına dair ders niteliği taşıyan sahneleri.

4 ZABRISKIE NOKTASI (ZABRISKIE POINT, 1970)

Büyük stüdyoların kapılarını Avrupalı auteur'lere açtığı ve ellerindeki imkanları koşulsuz onların emrine verdikleri dönemler sağolsun. MGM'in, dönemin ABD gençliğinin bir portresini çıkarmak için Antonioni'ye başvurması da gayet isabetli. Zira kamerasını zamanın emrine veren, geniş planlarıyla çatışmaları başka bir düzleme çeken Antonioni'nin tarzı, dönemin gençlerinin 'özgür ruhlarıyla', başkaldırdıkları düzen arasındaki çatışmayı sunmak için de ideal. Üniversitedeki o uzun tartışma sahnesi, şaşırtıcı orji bölümüyle "Zabriskie Noktası" belki çeşitli sebeplerden Antonioni'nin başyapıtları arasında sayılmıyor. (Yönetmenin, biraz yabancı olduğu bir kültürde bocalaması ve naif senaryo sebeplerden bazıları.) Olsun, 60'lar direnişine Antonioni dokunuşu yine de bir cevher.

5 ÖZGÜRLÜK ÇIĞLIĞI (CRY FREEDOM, 1987)

Listemizdeki ikinci direniş filminin İngiliz beyefendiliğinin temsilcilerinden Richard Attenborough imzasını taşıması, haliyle ironik. Ancak gösterişli ama sakın Attenborough tarzının direniş hikayelerine çok yakışan bir yönü var. Özellikle de "Özgürlük Çığlığı"ndaki gibi isyanın sebeplerinin yavaş yavaş ayırtına varan bir beyazın hikayesi söz konusu olduğunda. Siyah aktivist Biko'yu (Denzel Washington) ziyaret ederek onu bu isyana yöneltten koşullara ilk kez yakından tanık olan Woods'un (Kevin Kline) bilinçlenişi, Güney Afrika Cumhuriyeti'ndeki apartheid rejimine dair en popüler anlatılardan birinin de belkemiği. Türkiye'de zorlukla denetimden geçen ve gösterime girdiğinde hayli ilgi çekmiş bir özgürlük destanı olarak da seyredilmeyi hak ediyor.

6 BURMA'DA GÖZYAŞLARI (BEYOND RANGOON, 1995)

Emek Sineması'nın yıkımına karşı direnenlerin yanındaydı. Hadi, onu o sıralarda İstanbul Film Festivali'nin konuğu olmasına bağlayalım. Peki ya Gezi Parkı direnişçilerine destek için attığı tweet'ler? Patricia Arquette, 90'ların en akılda kalan kadın karakterlerine hayat vermekle kalmadı, duyarlılığı PR faaliyetlerinden ötesi olarak gören tavrıyla da meslektaşlarından ayrıldı. Tabii ki, onun dahil olduğu bir direniş hikayesi de bu hamasetten uzak olacaktı. "Burma'da Gözyaşları", yönetmeni John Boorman'ın gerilim yaratmaktaki ustalığının tam yerine oturduğu filmlerden. Burma seyahati sırasında Aung San Suu Kyi'ye destek eyleminde kaybolan ABD'li doktorun hikayesinin 'Burma'da Gözyaşları'ndaki gibi oryantalizm tuzaklarına düşülmeden anlatılabilmesi ise çoğu sinemacının harcı değil.

7 YILDIZ SAVAŞLARI (STAR WARS, 1977)

Neredeyse her temadaki listede kendine yer bulabilecek kadar geniş çağrışımlara sahip 'destan', tabii ki en çok direniş temalı filmler listesine yakışıyor. Özel efektlerini, her biri kendi hikayesine sahip karakterlerini, sayısız ırkı bir kenara bırakın, George Lucas'ın yarattığı bu evren temelde tiranlık rejimine karşı bir direnişin nasıl şekillendiğini anlatır. Dünya üzerinde ne zaman bir diktatör belirse, Darth Vader'in siyah maskesinin akla gelmesi, artık sinemanın boyutlarını çoktan aşmış bu uzay operasının zihnimize nasıl kazındığının mı, yoksa bu hikayenin direniş dinamiklerini ne kadar özümsemediğinin mi kanıtı? "Yıldız Savaşları" bunu kesin olarak belirleyemeyeceğimiz kadar damarlarımıza işlemiş durumda. Şu sıralar yeniden izlemenin vaktidir...

8 ATEŞ ALTINDA (UNDER FIRE, 1983)

Önce “Ateş Altında”nın direniş konulu benzeri Hollywood yapımlarına yaklaştığı özelliklerini sayalım. Latin Amerika’da baskıcı bir rejim fondaki yerini almış. (Nikaragua’daki Sozoma rejimi) Hollywood yıldızları, bu baskıcı rejimden etkileyici bir resim çıkartmak için hazırlar (Nick Nolte, Ed Harris, Gene Hackman, Joanna Cassidy). Ve işin Hollywood’a en yakışan noktası, kahramanlar arasındaki bir üçlü aşk hikayesi... Ancak ne yönetmen Roger Spottiswoode’un ayrıntılara dikkat eden gözü ne de oyuncuların performansları, bu hikayenin benzerlerindeki oryantalizmin yanına yaklaşmasına izin verecek kadar zayıf. “Ateş Altında” tam da o ender bulunan cevherlerden; direniş konusundaki samimiyetinden sual olunmaz Hollywood yapımlarından.

9 AÇLIK (HUNGER, 2008)

Video-art’tan sinemaya geçiş yapan Steve McQueen’in bedeni eksene aldığı önceki işleri, sinemasını anlamak için de ideal bir kılavuz. Dolayısıyla McQueen’in ilk uzun metrajlı filmi “Açlık”ta bedenle direnişin kesiştiği bir alandan; açlık greviden yola çıkması da beklendik bir hamle. Asıl beklenmedik olan, daha ilk filmde böyle sarsıcı bir etki yaratabilmek. 27 yaşında açlık grevi dolayısıyla hayata veda eden İrlandalı mahkûm Bobby Sands’ın (Michael Fassbender) bedenini ortaya attığı direnişinin hakkı da ancak bu konuda McQueen kadar pratik sahibi bir yönetmence verilebilirdi. Tabii Marlon Brando gibi efsanelerin ruhunu günümüze taşıyan Michael Fassbender’in omzuna yük almaktaki cesaretinin etkisi de es geçilmemeli. Zira kariyerinin zirvesinde bu filmde.

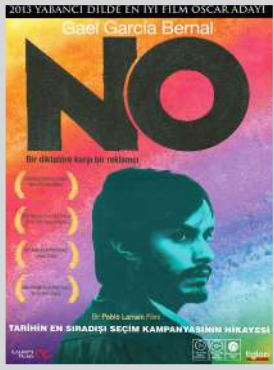

10 GANDHI (1982)

Ben Kingsley’den Oscar’lık bir performans... Ve dünya tarihinin muhtemelen en çok referans verilen pasifist direnişi... Oscar azmanı “Gandhi”, benzeri ‘büyük’ filmlerin defolarından hayli uzaklarda bir yerlerde. Sebep, silahlı kuvvetlere karşı sükunetle direnç göstermenin, Attenborough’u bildik epik numaralardan daha farklarına yöneltmesi de olabilir, Ben Kingsley’nin Oscar’ını hak eden performansı da... Belki Hindistan tarihindeki çatışmaların, epik uğruna basitleştirilmesi, Oscar’lık bir filmin formatına sığdırılmaya çalışılması gibi tuzaklardan kaçınmak zaten baştan bu ölçekte bir film den beklemeyeceğimiz meziyetler. Ancak Gandhi’nin ismi neredeyse her direnişte zikrediliyorsa, bunda kahramanına saygıda kusur etmeyen Attenborough’un da payı büyük.

11 BABAM İÇİN (IN THE NAME OF THE FATHER, 1993)

Yıllarca suçsuz yere hapiste yatan bir insanın yaşadığı adaletsizliği perdeye yansıtmamızın zorlukları malum. Sinema dili, yaşanan haksızlığın ‘hakkımı vereyim’ derken çokça sürçebilir, hamaset tuzagına düşülebilir. Jim Sheridan’ın “Babam İçin”i, en çok kendini bu hamasetten kurtulma hamleleriyle kurtarıyor. Tabii bir de Daniel Day-Lewis’in henüz dayanılmaz boyutlara gelmemiş ‘büyük’ oyunculuğuyla... Bir IRA operasyonundan haksız yere suçlanıp babasıyla beraber yıllarca hapis yatan Gerry Conlon’un hikayesinden aklımıza kazınan, tutuşturulmuş kağıtların hapisane pencerelerinden yere atıldığı isyan sahnesi, daha düz bakışlı bir filme ait olsaydı insanı ancak güldürebilirdi. Ne var ki yönetmen Jim Sheridan’ın ince ince ördüğü bu adaletsizlik hikayesinde hiçbir fazlalığa yer yok.

NO

YÖNETMEN Pablo Lloraine

OYUNCULAR Gael García Bernal,

Alfredo Castro, Luis Gnecco,

Néstor Cantillana, Antonia Zegers

YAPIM/SÜRE 2012 Şili - ABD - Fransa -

Meksika, 118 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.77:1, 5.1 DD İspanyolca

ŞİRKET Tiglon (Calinos)

**KAPİTALİZMİN
ARAÇLARINDAN BİRİ
'REKLAM', ÖZGÜRLÜK
VE DEMOKRASİ İÇİN
DE KULLANILABİLİR.**

REKLAM SEKTÖRÜNÜN DE BELLİ ORANDA GEZİ PARKI DİRENİŞİ VE SONRASINDAKİ HALK HAREKETİNE DESTEK VERDİĞİ, KİMİ reklamcılarımızın sağlam metinler kaleme aldıkları şu günlerde, faşizmi iliklerine dek yaşamış Şili'deki genç, yetenekli ve cesur reklamcı Rene Saavedra'yı tekrar anımsamak, iyi gelir. Hoş, hiçbir metin yazarının, gençlerin ve örneğin Çarşı'nın yaratıcılığına erişemeyeceği de bir gerçek.

1973'te sosyalist Allende hükümetini CIA tarafından açık olarak tezgahlanan bir darbeyle devirip iktidara oturan General Pinochet'nin uluslararası baskıyı biraz olsun hafifletebilmek ve göz boyamak için 1988'de tertipleme zorunda kaldığı "Kalayım mı?-Evet mi? / Gideyim mi?-Hayır mı?" referandumunun öyküsü var karşımızda. Genç reklamcı kahramanımız, binbir tehdit ve saldırıya rağmen "Hayır" cephesinin propaganda kampanyasını üstleniyor. "Evet" cephesi, cunta desteğini de arkasına alarak hile hurdayla kampanya yaparken, bizimkiler kelle koltukta bir mücadele yürütüyorlar.

Faşist diktatörlüğün üçüncü yılında dünyaya

gelen Pablo Lorraine, "Tony Moreno" (2008) ve "Morg Görevlisi" (Post Mortem) ile o döneme bakan bir üçlemenin son halkasını oluşturan "No"da, kapitalizmin en işlek araçlarından biri olan 'reklam ajansı'nın demokrasi ve özgürlük amacıyla da kullanılabileceğini gösteriyor.

Biraz ağıra kaçan temposu ve teatral yapısı bir dezavantaj oluştursa da konusu, anımsattıkları, çağrıştırdıkları, kahramanları ve ilettiği umut açısından önemsenmesi gereken bir film "No". Dünya sinemasının yükselen yıldızı Gael Garcia Bernal'in her zamanki gibi, 'büyük oynamadan' gerçekçi bir kompozisyon tutturduğu, Türkiye'ye çok benzeyen Şili'nin yakın ve acılı tarihinden ilginç bir kesite ayna tutan "No", bazen yaratıcı bir fikrin, bazen de birkaç ağacın çok şeyi değiştirebileceğini gösteriyor.

Çekimlerde 1988 teknolojisinin kullanılması, gerçeklik duygusunu epeyce yoğunlaştırıyor.

Kampanyanın ritmi, nedense tam olarak yakalanamıyor.

GÖZETLEME KULESİ

YÖNETMEN Pelin Esmer

OYUNCULAR Nilay Erdönmez,

Olgun Şimşek, Menderes Samancılar,

Laçın Ceylan

YAPIM/SÜRE 2012 Türkiye, 100 dk.

GÖRÜNTÜ/SES 1.85:1, 5.1 DD Türkçe

ŞİRKET Kanal D Home Video

**“ARAF” İLE TEMA
BENZERLİĞİ TAŞIYAN
FİLM, DAHA İYİ BİR
SENARYOYA İHTİYAÇ
DUYUYOR...**

GENÇ KUŞAK YÖNETMEN YA DA SINEMACI DEDİĞİMİZ İSİMLERİN YEŞİLÇAM'A ÖYKÜEN FİMLERE DOĞRU YÖNELMESİ şaşırtıcı geliyor. Gerçi Pelin Esmer'in bu üçüncü filmi... Esmer ilk iki filmiyle farklı bir çıkış yapmıştı. Aslında Esmer'in ilk orta metrajlı belgeseli "Koleksiyoncu" dikkat çekici bir film. "Oyun" belgesel sinemanın gereklerini oldukça yetkin bir şekilde kullanan bir film. Yine, Esmer ilk kez "11'e 10 Kala" ile öyküsel sinemaya giriş yaptı.

Esmer'in bu filmi aslında ilk belgesel filmi "Koleksiyoncu"nun öykülendirilmiş bir haliydi adeta... Dolayısıyla Esmer'in yeni filmi bu nedenle de çok bekleniyordu... Ama Esmer bu yeni filmiyle 70 yıldır her türden, her kadın oyuncumuzdan izlediğimiz, istemediği bir gebelikten kurtulmaya çalışan genç kız hikayesini hiç de öyle girintili-çıkıntılı olmayan bir olay örgüsü ve karakter çalışmasıyla bir daha çıkardı karşımıza. Bunu temiz bir görsellik ve sinematografiyle sunmak asıl mesele, bu konuda zaten çoğunlukla pek bir sorun yaşanmıyor artık günümüz filmlerinde. Nitekim tecrübeli görüntü yönetmeni Özgür Eken'in

görüntüleri yine tertemiz hatta bazen de fazla temiz! Esmer hikayesini düzgün anlatıyor anlatmasına... Nilay Erdönmez'in başarıyla canlandığı Seher adlı genç kızın dayısı tarafından hamile bırakılmasının ardından kendi başının çaresine bakmaya ve bebekten kurtulmaya çalışması başka bir "yaralı" adamın kaderiyle çakışmasına neden oluyor... Ailesini kendisinin suçlu olduğu bir kazada yitiren Nihat, Seher'in ve de bebeğin hayatını tümünden değiştirecektir...

Seher'in hikayesinin anlatılmaya değer kısmı aslında filmin başladığı yerin birkaç ay gerisi bence... Ama sinemamız genellikle ondan sonrasıyla ilgileniyor. Nihat'ın hikayesi ise ne yeni bir şey, ne de tatminkar... Olgun Şimşek gibi iyi bir oyuncunun alanı daha geniş bir karakterle hikayeye dahil olmasını bekliyor insan...

Nilay Erdönmez, Seher karakterini çok gerçek ve melankolik bir performansla çıkarıyor karşımıza...

Olgun Şimşek maalesef olanca yeteneğine rağmen klişe ve derinliksiz bir karakterde zayıf kalıyor...

GEZİ PARKI DİRENİŞİ

Direnış sürecinde sokaklarda gazın içinde koşarken cep telefonlarıyla, kameralarıyla **çekim yapanlar**; evlerinde otururken dışarıdaki seslere kulak vererek **sokağı kaydedenler**, sosyal medyadaki görüntüleri kurgulayıp **video günlüğü yapanlar** bu haftaki yönetmenlerimiz.

YÖNETMEN Çapulcular
YAPIM 2013 Türkiye
SÜRE Değişken

DOCUMENTARİST VESİLESİYLE YAZDIĞIMIZ ALAN BERLINER / "EVERYWHERE AT ONCE" YAZISINI "SİZ BU YAZIYI OKURKEN gündemde ne olur bilmiyoruz ama kenti geri alma mücadelesi uzun süre devam edecek" diyerek tamamlamıştık. Henüz Gezi'deydik ve doğrusu direnişin tüm dünyaya yayılacağına, polisin akıl almaz yöntemlerine rağmen mücadelesinden vazgeçmeyen kalabalıkların Taksim'i kazanacağına pek ihtimal vermiyorduk.

Emek Sineması ve bütün kentsel mücadelelerin birikimiyle şekillenen Gezi direnişi iktidarla derdi olan herkesi sokaklara çıkardı ve sokaklarda çekilen filmler de bu yazının konusu oldu.

Direnış sürecinde sokaklarda gazın içinde koşarken veya beklerken cep telefonlarıyla, kameralarıyla çekim yapanlar; evlerinde otururken dışarıdan gelen seslere kulak veren ve bazen dikkat çekmemeye çalışarak sokağı kaydedenler, sosyal medyadaki görüntüleri ve

fotoğrafları kurgulayıp video günlüğü yapanlar ve hatta bütün bu filmleri cesurca paylaşan, silinirler diye disklerinde saklayanlar bu haftaki yönetmenlerimiz.

Kısaca 'çapulcuların' çektikleri filmlere dikkat çekmek istedik, bir değil binlerce film üzerine bir yazı bu.

Gezi Parkı direnişi toplumun farklı kesimleri için ilerde çok konuşulacak önemli bir yakınlaşma imkanı yarattı.

Öte yandan ana akım medyanın üç maymunu oynadığı bir dönemde herkes medyaya dönüştü ve olan biteni sosyal medya üzerinden paylaşarak gerçeklerin görünürlüğüne sağladılar.

Elimizdekilerin görüntü kalitesi, estetik değeri kimin umrunda; çekilen nice film den çok daha sahiller ve yaşadığımız barış havasını ve direnişi de, dayanılmaz faşizmi de ortaya koyarak bütün noktaları birleştiriyorlar.

ACISIYLA,

TATLISIYLA,

EKŞİSİYLE

Ekşi Sinema
www.eksisinema.com

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ROCK FM 94.5

7. CADDE

SİNEMA VE SOUNDTRACK DÜNYASINA KEYİFLİ BİR YOLCULUK

BİLGEHAN ARAS'LA **7. CADDE** HER ÇARŞAMBA 00.00 / 02.00 ARASI
94.5 ROCK FM'DE

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

